

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2634/2021
04.11.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина, Марине Милановић, Гордане Џакула и Бранке Дражић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ... – ..., чији је пуномоћник Љиљана Аранђеловић, адвокат из ..., против туженог АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктуре железнице Србије“ Београд, са седиштем у Београду, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 492/21 од 11.02.2021. године, у седници већа одржаној 04.11.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 492/21 од 11.02.2021. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 492/21 од 11.02.2021. године и Првог основног суда у Београду П1 1507/19 од 22.09.2020. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1507/19 од 22.09.2020. године, одбијен је тужбени захтев, којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу исплати накнаду трошкова за исхрану у току рада за период од 01.04.2016. године до 31.03.2018. године, у укупном износу од 139.775,36 динара, у појединачним месечним износима са законском затезном каматом на сваки месечни износ наведеног периода од доспелости до исплате, као и на име накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, за период од 01.04.2016. године до 31.03.2018. године, укупан износ 75.350,56 динара, у појединачним месечним износима са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 492/21 од 11.02.2021. године, одбијена је жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда (став 1. изреке). Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка (став 2. изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, позивајући се на члан 404. ЗПП.

Имајући у виду различиту судску праксу у истој чињеничној и правној ситуацији, изражену у пресудама Врховног касационог суда, на коју је ревидент указао, Врховни касациони суд налази да су испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), да се дозволи посебна ревизија, на основу чега је ради потребе уједначавања судске праксе донео одлуку као у првом ставу изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. ЗПП и нашао да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог од 01.09.2015. године на радном месту ... по уговору о раду, који је закључен након извршених статусних промена код АД „Железнице Србије“ Београд. Тим уговором, у члану 5., предвиђено је да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца и других примања у складу са Колективним уговором ЈП „Железнице Србије“ А.Д. Вештачењем је утврђена висина тражених накнада, које су утврђене према параметрима из Општег колективног уговора за ЈП „Железнице Србије“ А.Д. из 2008. године, и то накнаде трошкова за исхрану у току рада у висини 20% нето зараде по запосленом у РС до маја 2008. године, а надаље од укупног бруто просека у Републици Србији до 31.12.2008. године, према последњем објављеном податку Републичког органа за послове статистике, а од 01.01.2009. године, у висини 15% од наведеног просека, као и накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у висини 75% просечне бруто зараде ои запосленом у Републици. Тужилац тужбом тражи да му тужени исплати накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.04.2016. године до 31.03.2018. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбене захтеве за исплату накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, налазећи да су тужиоцу тражене накнаде исплаћене, тако што су му урачунате приликом обрачуна зараде и утврђене кроз вредност радног часа према општем акту послодавца, у ситуацији када уговором о раду и Колективним уговором није утврђена висина накнаде ових трошкова. Сходно наведеном, судови нису прихватили налаз вештака који је дат на основу параметара из Општег колективног уговора, налазећи да у спорном периоду тај колективни уговор није био у примени.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује да је побијана одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Законом о раду са изменама из 2014. године, предвиђено је да запослени имају право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора (члан 118. став 1. тач. 5. и 6), те да њихова висина мора бири изражена у новцу (члан 118. став 2. Закона о раду). Одредбом члана 2. Анекса Колективног уговора туженог („Службени гласник РС“, број 4/06), који се примењује од 01.01.2006. године,

измењен је члан 57. Колективног уговора и предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом члана 5. став 1. Анекса, измењен је и члан 61, тако што је одређена вредност радног часа за обрачун и исплату зараде за јануар – јуни 2006. године у висини 53,50 динара, а за период јули – децембар 2006. године 56,00 динара. Члан 5. став 6. Анекса прописује да је у вредност једног радног часа из ст. 1. и 2. овог члана укључена вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за годишњи одмор сведена на један радни час. Колективним уговором за „Железнице Србије“ АД из 2015 године, у члану 57. је утврђено да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност накнаде за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час, да вредност једног радног часа за обрачун и исплату зараде утврђена пре ступања на снагу Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава износи од 73,84 динара, и да се у складу са чланом 5. став 1. наведеног закона умањује за 10% и износи 66,46 динара нето. Дакле, на основу овако предвиђене вредности радног часа у интерном акту туженог, не може се утврдити који износ представља накнаду за трошкове исхране и регреса за коришћење годишњег одмора, јер наведени износи нису изражени у номиналним износима.

Како је почев од 01.01.2006. године запосленима код туженог дато право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, послодавцима је остављена могућност да својим актом утврде висину тих накнада које могу бити веће или мање од накнада предвиђених Општим колективним уговором. При томе, висина трежених накнада мора бити одређена линеарно за све запослене, тако што трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом номиналном износу, без обзира на стручну спрему, звање и радно место. У конкретном случају, тужени у току поступка није доставио суду одлуку о висини ових накнада, што не искључује право запослених, односно тужиоца на исплату наведених накнада. Стога се не може прихватити као правилан закључак нижестепених судова да су тужиоцу, тражени трошкови исплаћени кроз висину цене рада, с обзиром да се тужени није изјаснио о њиховој висини, нити је износи накнаде за регрес и исхрану у току рада номинално изразио у платним листама тужиоца, како је то предвиђено Законом о раду. На основу изложеног, могло би се закључити да је тужени послодавац у погледу исплате тражених трошкова, законске одредбе примењивао на штету запослених. С обзиром на то да ни Анекс Колективног уговора из 2006. године ни Колективни уговор из 2015. године не садрже конкретне одредбе о висини спорних накнада, тужилац може да тражи накнаду у нето износима према параметрима из ранијег Колективног уговора и на тај начин, по аналогији, треба тумачити члан 118. став 2. Закона о раду, у погледу висине износа трошкова.

Имајући у виду да нижестепени судови, због погрешне примене материјалног права нису ценили правилност обрачуна и висине тражених накнада за топли оброк и регрес, што значи да је на тај начин чињенично стање остало непотпуно утврђено, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 2. ЗПП, укинуо нижестепену пресуду у побијаном делу и предмет вратио првостепеном суду на поновно одлучивање.

У поновном поступку првостепени суд ће утврдити чињенично стање имајући у виду примедбе из овог решења, а потом донети правилну и закониту одлуку.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић